

Unijne ramy prawne mające na celu zatrzymanie i odwrócenie globalnego wylesiania spowodowanego przez UE

Konsumpcja w UE odgrywa znaczącą rolę w globalnym wylesianiu, które wciąż rośnie i w dużym stopniu przyczynia się do zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej. Podczas drugiej sesji miesięcznej w październiku Parlament ma głosować nad sprawozdaniem z własnej inicjatywy w kwestiach ustawodawczych, w którym wzywa się Komisję do podjęcia działań regulacyjnych w tej kwestii oraz do zaproponowania unijnych ram prawnych opartych na obowiązku zachowania należytej staranności, dotyczących przedsiębiorstw wprowadzających produkty do obrotu w UE.

Kontekst

Przez ostatnie trzydzieści lat świat utracił [1,78 mln km²](#) lasów, co odpowiada mniej więcej powierzchni Libii. Postępujące wylesianie spowodowane jest głównie [ekspansją rolnictwa](#), które produkuje pewną liczbę podstawowych towarów. Soja, wołowina i olej palmowy są odpowiedzialne za około [80 %](#) wycinki stref tropikalnych na świecie. UE odpowiada za [7–10 %](#) światowego spożycia zbóż i produktów zwierzęcych, które są powiązane z wylesianiem w ich krajach pochodzenia. Znajduje się także wśród największych importerów produktów powiązanych z wylesianiem, w tym oleju palmowego (17 % światowego popytu), soi (15 %), kauczuku (25 %), wołowiny (41 %), kukurydzy (30 %), kakao (80 %) i kawy (60 %). Emisje pochodzące z rolnictwa, użytkowania gruntów i zmiany użytkowania gruntów, przeważnie z powodu wylesiania, to [druga](#) po spalaniu paliw kopalnych najważniejsza przyczyna zmiany klimatu. [Badania](#) pokazują, że emisje spowodowane wylesianiem stanowią jedną szóstą śladu węglowego przeciętnej diety ludności UE.

UE zobowiązała się chronić światowe lasy w ramach wielu międzynarodowych umów i inicjatyw, takich jak oenzetowski [cel zrównoważonego rozwoju nr 15](#), [deklaracja nowojorska w sprawie lasów](#), Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej (cele z [Aichi](#) nr 5 i 7 w zakresie ochrony różnorodności biologicznej) oraz [porozumienie paryskie](#) w sprawie zmian klimatu. Niektóre instrumenty polityki UE dotyczą bezpośrednio i pośrednio wylesiania i degradacji lasów. Unijne środki ograniczają się jednak do kwestii nielegalnego pozyskiwania drewna ([rozporządzenie UE w sprawie drewna](#), część planu działań na rzecz egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa – FLEGT) oraz do biopaliw i źródeł bioenergii (dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii, zmieniona w [2018 r.](#)). W ramach [Europejskiego Zielonego Ładu](#) Komisja obiecała przedstawić w 2021 r. wniosek ustawodawczy oraz inne środki mające na celu unikanie lub zminimalizowanie wprowadzania do obrotu w UE produktów związanych z wylesianiem lub degradacją lasów.

Inicjatywa ustawodawcza Parlamentu Europejskiego

W dniu 1 października 2020 r., zgodnie z rezolucjami Parlamentu w sprawie [Europejskiego Zielonego Ładu](#), w sprawie [15. posiedzenia Konferencji Stron \(COP15\) Konwencji o różnorodności biologicznej](#) oraz w sprawie [roli UE w ochronie i odtwarzaniu światowych lasów](#), Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności Parlamentu Europejskiego (ENVI) przyjęła po raz pierwszy [sprawozdanie z własnej inicjatywy w kwestiach ustawodawczych](#) zawierające zalecenia dla Komisji ([art. 47](#) Regulaminu) dotyczące tego tematu. Sprawozdaniu towarzyszyła sporządzona przez EPRS [ocena europejskiej wartości dodanej](#). W sprawozdaniu wzywa się Komisję do przedstawienia unijnych ram prawnych opartych na obowiązkowych wymogach dotyczących należytej staranności, sprawozdawczości, ujawniania informacji i uczestnictwa stron trzecich, mających zastosowanie do przedsiębiorstw wprowadzających na rynek UE produkty stanowiące zagrożenie dla lasów i ekosystemów oraz ich produkty

EPRS Unijne ramy prawne mające na celu zatrzymanie i odwrócenie globalnego wylesiania spowodowanego przez UE

poходne. W przypadku niezastosowania się do tych wymogów nakładane powinny być kary, a ofiary naruszeń powinny mieć dostęp do wymiaru sprawiedliwości i środków odwoławczych. Przyszłe unijne ramy prawne powinny nie tylko gwarantować legalność, ale również zapewniać zrównoważony charakter procesów pozyskiwania, produkcji, wydobywania i przetwarzania produktów w ich kraju pochodzenia, a także uwzględniać ochronę praw człowieka, w szczególności prawa posiadania gruntu, prawa własności gruntu i praw pracowniczych, ze szczególnym uwzględnieniem praw ludów tubylczych i społeczności lokalnych. Powinny także obejmować niebędące lasami ekosystemy zasobne w węgiel i charakteryzujące się bogatą różnorodnością biologiczną. W sprawozdaniu wzywa się do opracowania wiążących definicji pojęć „wylesianie” i „degradacja lasów”.

Sprawozdanie z własnej inicjatywy w kwestiach ustawodawczych: [2020/2006\(INL\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa: ENVI; Sprawozdawcy: Delara Burkhardt (S&D, Niemcy); Zaangażowana komisja: INTA; Sprawozdawcy: Karin Karlsbro (Renew Europe, Szwecja).

